

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljünk.) XIII. Le ó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, esütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-lér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohányüzsdékben.

Erettségi után.

Elnézem azokat az ifju embereket, a kikről egy tudós testület kiállította a pesztes bizonyítványt, hogy megérettek az élet ország utjára.

— Érett vagytok! Többé nem gyermek, a kit felelősségre vonnak a cselekedeteiért, a kit ebédre zárnak, a kit szekundába raknak.

— Hordhatok botot, cigarettázhatok az utcán, mehetek kávéházba és senkinek nincs joga megkérdetni, hogy: Uraságodnak ki engedte ezt meg. — Ki? Az élet.

— Erősek a karjaim, megedződött a szívem, tágul a keblem, hogy küzdjek vészszel, viharral, hiszen az enyém az egész világ!

Tudja Isten! de önkéntelenül ilyenféle gondolatok teremnek annak a szegény fiatal embernek a lelkében. Tudjuk jól, a kik végigcsináltak.

Rendesen egy-egy csoportban látom őket Gondtalanul, vidáman beszélgetnek, mosolyognak és annyi önbizalom sugárzik a szemükből.

Nem tudom hogyan, de önkéntelenül azoknak a vándor fecskéknek a csoportképe jut eszembe, a melyek őszzsel hosszú

ultra készülődnek. Elhagyták azt a jó puha, meleg fészket, a hol gondozóik fáradsámat uem ismerő gyengédséggel hordták helyükbe az élet minden kényelmét. A hogy szárnyuk most már erősebb, megtanították, hogyan kell repülni, hogyan érik el azt a közeli faágat, a honnan a szűk, bolyhos fészkek után kitekinhetnek az ég végtelen kékségére, a tovaszáguldó, gomolygó felhők sötét alakulásaira. Csak nézzetek meg egy ily fecskét, mily gondtalan tünődéssel bámulja a nagy világot. A veszedelem ott vicsgorgathatja feleje a fogait és ő nem veszi észre a gyanutlan, tapasztalatlan szívével. Aztán utnak indulnak. Ó mily gyönyör az utazás, a repülés azokon a csodaszép, tarka országokon keresztül, látni a vadregényes erdőségeket, zugó, rohanó patakot, a szebbnél-szebb városokat, Itália derült ragyogását, rózsá-, narancs-, citrom-ligetektől illatos berkeit. Aztán egy szomorú kép jut eszembe. A szerencsétlen olaszok falánksága. Csak azt várják, hogy a fáradt vándorcsoport pihenőt keressen. Még a szentelt harangokat is meghuzzák, hogy az ellenséget összeesdítsék, hogy dorongokkal, botokkal agyonverjék őket. A melyik megmenekül, a tengernek veszi útját, affelé a mosolygó, háborgó szörny

felé, a mely nem ad pihenést, csak a medre mélyén. Ez is leselkedik rájuk, ez is balátukat kívánja. Ha egy hajó tűnik fel a lát-határon, a hullámvérés után mily remény-séggel szállnak le az árbocokra, a hajó földézetére, oda, közvetlen az emberek mellé. Az a büszke, reménykedő lélek, a mely az egész világot a maga tartományának képzelte, most az ellenség közvetlen közelében keres magának pihenést s szinte esdő tekintetet vet: Ne bánta.

Igen! ilyen az élet ifju barátaim! Csak addig rózsás, a mig nem ismerjük.

Oly hamar ütődik, a csalódás mindnyájunk szép reményeinek aranyos szövédékébe, oly hamar mosódnak szét azoknak a ragyogó képeknek körvonalai, melyeket a szenvedélyek állhatatosságával és kitartásával iparkodtunk megrögzíteni.

Alig tesznek néhány lépést az élet útján, belebotlanak a legközelebbi rögbe s lepörög lelkükről az eszményiség gyöngye, mint a harmatespp, melyet a legelső szellő egyetlen mozdulata lesodor a virágról. Alig fordult egyet az idő, már is veszi illatát az ifjukor fakadó költészete s a mi előbb tisztább eszillagok fényesebb derűjével vonta be idegeinek vidám örömet, az ifjuság zománca, ragyogó hímpora

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

A martinique-i katasztrófáról.

A Szent-Lélekről nevezett atyák közlik e levelet, melyet egyik rendtársuk, ki a katasztrófát átélte, Bruno missionarius atya május 21-iki kelttel írt. A levél így szól:

„Kedves atyáink utolsó óráiról küldök itt néhány részletet, kik a május 8-iki rettenes katasztrófa alkalmából elhunytak.

Április 26-án, szombaton reggel Demaürel, Ackermann és Chassagnol atyák megmászák a Pelée hegységet, hogy megkísérsék pontosan megállapítani a kráter fekvését, előtte való nap kezdett el füstölni. Egész a Morne-la-Croix csúcsáig jutottak; a kénnel telített levegőben lehetetlen volt lélegezni; a felhők, a melyek a hegységet övezték, gátolták őket abban, hogy a száraz tavat megkülönböztessék, a honnan gőzök emelkedtek folyton a magasba. Az egész következő hét minden baj nélkül mult el, csak a füstoszlopok lettek mindig erősebbek és vastagabbak; mindnyájan el vagyunk ragadtatva ezen látvány által s kezünkben ismert tűzhányókról szóló könyvekkel vitatkozunk a kitérés okai és természete felől. A péntekről, május 2-ről szombatra, május 3-ra eső éjjelen hamu eső jelentkezik, de ezen senki sem ütözködik meg, miután ez a tünemény 1851, vagy 1852-ben is mutatkozott.

Hamarjában azonban az előadások lehetlenné válnak a collegiumban, a hamu minden-hová behatol, a levegő nehéz. Ezen a szombaton már növendékeinknek valamint a Saint-Pierrei

összes iskolák és intézetek növendékeiknek szünetet adunk azzal, hogy majd csak kilenc nap mulva, hétfőn fogjuk újra folytatni az előadásokat.

Hétfőn, május 5-én az ideiglenes házfőnök, Le Gallo atya (szintén egyike a katasztrófa áldozatainak) arról gondolkodott hogy az atyákat elküldi délen lakó barátainkhoz a Francois, Rivierei, Pilotei, Marini etc. plébániákra. Az összes atyák s laikus testvéreknek kijelölt rendeltetési helyét teljesen szabadságokra hagyva, hogy azt egymás közt saját tetszésük szerint felcserélhessék.

De a látványosság mindig nagyszerűbb és nagyszerűbb lesz; látni akarják s az események menetét szemlélni, egyesek félnek a plébánosoknak alkalmatlankodni.

„Az alamizsnás atyák, mondja Le Gallo atya, ha akarnak elutazhatnak, majd a collegium-beli atyák, kik Saint-Pierreben maradnak, helyettesíteni fogják őket“. De az atyák megmaradnak helyükön. „Tartok tőle, hogy önök rosszul teszik, ha itthon maradnak, mondta még az ebédnél a jó Le Gallo atya.“

Egyik másiktak volna kedve távozni, de az egyik felszólal: nincs semmi veszély, a másik hozzáfűzi, ostobaság volna a Pelée hegység roszindulatában hinni, egy harmadik még erősebben bizonykodik s a végdöntés: nincs mit félni.

De még azon a hétfőn délután 3 körül a vulkán óriási mennyiségű forró sarat lökött ki magából, a mely a mint becsülték, óránkénti 200 kilométer sebességgel rohan egy rumgyárra, mely a tenger parton áll.

A víz behatol a Bertin tere a horgonyozó helynél. A révben horgonyzó hajók elszakították horgonyláncukat. Eleinte az a hiedelem, hogy rohanó tenger árral van dolgunk: de nem volt más mint a tenger mozgása, melyet a belezuduló folyékony görgeteg okozott, mely a Blanche

folyó medrét megtöltötte s a Guerin-féle gyártelepet elnyelte.

A collegiumban azonnal befogattunk s tizen tizenketten rögtön a helyszínére hajtunk. Rettenetes látvány tárul elénk. Fuzier, Schott, atyák s én néhány vizbeletülő felett elmondjuk az utolsó abszolutot, kocsink megfordul s a legnagyobb sebességgel hajt hazafelé a Fonds Coré-n keresztül, honnan a lakosság már kiköltözik. Fuzier atya látni akar s sürget, hogy menjek vele a romokon keresztül, a sár még mindig izzó. Mily pusztulás!

Kedden reggel Desnier és Delava atya elindultak, az első Riviere érve Salée-ba, a utóbbi Marinba. A collegiumban még nem félnek. Látják az első kitérés hatását. Saint-Pierrenek nincs mitől aggódnia: a vulkánnak előbb két folyó medrét kell kitöltenie s mi madártávolatban őt — hat kilométernyire vagyunk a krátertől.

Néhány erősen állítja, hogy vörösös fényt vett észre; a priori azt vetik szemükre, hogy tévednek; mert a tudományos könyvek mondják, hogy a sárhányó vulkánok nem okádnaknak tüzet.

Ezen idő alatt a Sainte-Philoména és Préch-sürből kiköltözöttek, kik a városban vannak elszállásolva, éjjelenként valóságos orgiákat csapnak s éneklék utcalosszat az istenkáromlási dalt:

La vierge á l'ecurie!
Le Christ á la voirie!

A székesegyház plébánosa letépeti a templom ajtóról a boldogságos szüzet becsmerő falragaszokat*)

Az egyházmegye adminisztratora a kedd és szerda közti éjjelt a collegiumban tölti; kons-

*) A franciaorszári hitetlenség, a mint ebből látszik, a gyarmatokon is feltűrt ott fejt. A francia szavak magyar fordítása: A B. szüzzel az istállóba! Krisztussal a szeméttomra! (Szerk.)

megfakul s a melyben még az imént az élet forró érverése lüktetett, a fiatal szív elfonnyad, megbetegszik az élet vásári zajában.

Férfiassá izmosodó eszének erőt lelketlen kufárok keze ejti a porba. A tudás hiu ürügyeivel kiölik lelkéből az ideált, fényes küszöbét sárral szórják tele. Letörrik róla a magasraemelkedésnek két isteni szárnyát: elhatározásainak függetlenségét, melyet pedig öntudatának tisztaságában oly világosan érez mindenki; megtépi lelke halhatatlanságába vetett hitét, melybe pedig örökkévalósága után vágyó tehetségeinek legerősebb ösztönével kapaszkodik az ember.

Megfosztva így gondolat- és érzésvilágának legszebb tartalmától csak természetes, hogy fonnyadt idegekkel, üres szívvel, kételkedő észszel csakhamar elveszíti az élet érdekességét. Rövid időn életuntással telnek meg csontjai s roskatag izmai alig vonszolják fiatalon megöregedett életének kényszerét.

Törekvéseinek öns központjába helyezni az „én“-t és szarnoki uralommal ez szab irányt elhatározásainak. Végkép kiüti otthonából az eszménységnek isteni nyugalmát s oda kényszeríti az embert a köznapiság lármájába, hol kenyéért és gyönyörért viv áldatlan tusát embertársaival.

Nem csodálom aztán, hogy az élet szorosain, a nagy tolongásban oly sokan hullanak az erkölcsi halál mélységeibe s oly kevesen emlékednek a lelkesültség istenszárnyain a magasabb régiókba.

Pedig az ideál királyságában több a fény, több az öröm, mint az anyag köztársaságában. És boldog csak akkor lesz a társadalom, ha minden tagját az eszménység világtörvénye öleli át; azé az eszménységé, mely áldozatul tudja hozni saját akarátát, saját érdekét a mások javáért;

az eszménységé, mely nem e földi lét ingoványain keresi az élet nagy problémájának megoldását. Boldog csak akkor lesz az emberiség, ha azok az eszmék, melyekről nehéz könyvek sűrű lapjain olvas az ifju az iskolában, átterjednek a való életre is.

Vajha azok a fiatal emberek, kiket megihletett az idealizmus szépsége, kik most lépnek az életbe, mindenkör megöriznék lelkük e nemes hevületét!

Vajha közreműködnének abban a nagy munkában, mely az idealizmus boldogságát közelebb akarja vinni az emberi szív rejtekeihez!

Bizony mondom, több lesz akkor életüknek fénye, kevesebb a boruja.

A polgári leányiskola hittani vizsgálata.

Kedves és megható ünnepély színhelye volt ma f. hó 14-én a helybeli községi polgári leányiskola nagyterme.

E napot választotta ki ugyanis egyházmegyénk áldottlelkű főpásztora Dr. Városy Gyula Ó Méltósága, hogy a nevezett intézetet meglátogassa, s tanuja legyen a növendékek hittani vizsgálatainak.

Ó Méltósága e kedves leereszkedése nagy örömmel töltötte el a tanügy vezetőit s a város iskolaszékének katolikus tagjai teljes számban, élükön *Harancz* József polgármester és *Alaghy* Dezső iskolaszéki elnökkel, az ódon épület ez alkalomra szépen földszített földszintjén fogadták az érkező főpásztort, ki pontban 8 óra körül dr. *Klantz* György p. kamarás irodaigazgató és *Struik* Ferenc p. káplán püspöki titkár kíséretében.

A nagyteremben ezalatt a növendékek, a szülők és előkelő közönség, között *Szögyény-Marich* Júlia, várta a Püspököt.

Rövid fogadtatás után Ó Méltósága az emeletre ment, hol, a midőn a terembe lépett, fel-

hangzott a növendékek üdvözlő éneke. Majd *Mácskássy* Rózsa, az intézet h. igazgatója üdvözölte igazi vallásos lélekre s kiváló pedagógiai érzékre valló lelkes beszédben a Főpásztort, ki nem sajnálta a fáradságot, nem nézte az iskola jellegét, mikor arról volt szó, hogy hiveinek ezen intézetbe járó gyermekeit meglátogassa.

A püspök röviden válaszolva kijelentette, hogy örömmel jött, mert bár ez iskola nem áll közvetlen befolyása, vezetése alatt, de azért az intézet növendékei ép oly kedves gyermekei mint a katolikus tanintézetek ifjúsága.

A jelenvolt közönség lelkes éljénzéssel fogadta a Főpásztort szeretetteljes kijelentését, mire *Alaghy* Dezső iskolaszéki elnök a tantesztület tagjait mutatta be Ó méltóságának. Majd a kis *Kuthy* Margit állott elő s szavalta el *Szentiványi* Károly bodajki plébánosnak ez alkalomra írt következő remek költeményét:

Fehér galamb . . .

Édes kis galambon, szép fehér madár!
Mint repülő szárnyad arany napsugár,
Ugy kísér a lelkem, ugy vár, ugy szeret,
Hogy jobban szeretni tán nem is lehet.
Szép fehér galambom, nem is gondolod,
Hogy kinek magasztos képét hordozod?
Jöjj, figyeljen hát rám két okos szemed,
Mert te rólad mondom most a versemet.

Mikor a jó Isten léget alkotott,
S benne repkedő sok ezer állatot,
Akkor teremthette galamb hősínét,
Mikor megszentelte az ember szívet.
A galamb-szelidség, galamb-tisztaság,
Irgalom és béke mind elfoglalják
Égnek és a földnek minden kis helyét,
És imádtá minden lény az Ur nevet.

Ah! de jött a vétek, jött a szörnyű vész,
Elvadult a lélek, elvakult az ész.
Rettentő bűn árját söpri a vízár
Haldoklók hörögnek . . . fönn a bárka jár.
Rémes éjszakában nincsen semmi más:
Rothadó hullákon hollokárogás.

Megnyílik a bárka, ősz Noé kinyit,
Kis galamb terjeszti fehér szárnyait;
Leng, lebeg magasba, száll a földre le,
S száll a magas égből irgalom vele.

tatálja a lángokat. Gérard testvér és én Riviere Pilotba utazunk; elkésünk a hajóról Fuzier atyával együtt, kinek Fort de Francebe kellene mennie. Nem maradt más hátra, mint a szombati hajót megvárni; de Mary atya egy atyát kér, ki gyóntatni segít. Ajánlkozom, miután a többi mind szivesebben marad a collegiumban. Gérard testvért bizatom, jöjjön velem. Demacrel atya vízzenünket a kocsin, míg Durny atya lóháton kísér este 5 órakor, kik aztán rögtön megint visszatérnek Saint-Pierrebe.

Utközét megnyugtatták a népet. Vajjon ők maguk meg voltak-e valójában nyugodva? En nem tudom. Egész délután néztük vizsgáló állomásunkról a láva folyást, mely elég hirtelen megállapodott s nem folytatta útját a tenger felé.

Azt gondoltuk, hogy a milliónyi köbméter láva egy óriási tölcserben gyűlik össze, mely aztán ha lezuadul, megsemmisíti az összes földet, talán Fds-Corét is, mely Saint-Pierrenek mintegy külvárosa a tenger parton. De hogy magára városra jöjjön, az lehetetlenség.

Morne Rougeban rémes az éjjel. A kráter három nyílásának morgását még jobban hallani, mint Saint-Pierreben; a föld remeg, rémítő a vihar!

Majd áldozó csütörtök reggelén, 8 óra 10 perckor egy leírhatatlan kitérés (mintha csak együt egyszerre sültök volna el); a forगतag a villám sebességével s rémes fűtyöléssel egyenest Saint-Pierre csap le. Ugy látszott, mintha a sziget végét érte volna. A füst roppant magasságra emelkedett fel. Forgószél kerekedik azonnal, hogy betöltse az iszonyu masszát távoztaival beállt úrt, apró kavics csik az egész szigeten s majdnem teljes sötétség uralkodik.

Morne Rouge réműlettől reszkető egész lakossága a Szabadító Miasszonyunk templomába

fut össze, hol Mary Atya megadja az általános feloldozást és kiosztja a szent áldozást, mint a szent utralvót. A gyóntatószékeket valósággal ostromolják.

Tíz órakor a kitett Oltáriszentség előtt szentmisét monok. A nép imádkozik, könyörög, kiált, ígér kereszthe font karokkal. Lavabo alatt észreveszem, hogy az egész tömeg egyszerre az oltár felé fordul s látva, hogy valamennyi szem az elragadtatás kinyomatával a szentségmutatóra van irányítva, azt vélem, hogy magában a tömegben történt valami csodálatos dolog. De micsoda? nem tudom s csendesen folytatom misémet. Aztán mondták, hogy a Szent Szív a szentségmutatóban megjelent; s valamennyien állítják, hogy nem tévednek. (Az administrator ur ez ügyben vizsgálatot fog indítani.)

Gyóntattunk egész nap és egész éjjel. A Mária-oltárnál szakadatlanul folyik az ima és a könyörgés. A kis gyermekek a szentély szönyegén elterülve alsznak. . . Még egy rettenetes éjjel.

Reggel majdnem az egész lakosság elhagyja Morne-Rouget, mely nem látszik már többé elég biztosnak. A vulkán még mindig rettenetes, a detonatiók szakadatlanul követik egymást.

Mary atya bátran kitart állomás helyén és helyesli távozásunkat. (Elég a collegium tizenhárom áldozata.)

Grande-Anseban találkozunk Guillot és Gallot atyákkal, kik néhány nap óta Ajoupa-Bouillonban tartózkodtak.

Összeolvassuk magunkat: heten maradtunk életben. En Istenség; mit tegyünk? Délre kell vonulnunk, az anyaháznak kell táviratoznunk s feleletét megvárunk. Ezt meg is tesszük. Egész vagyónunkat hátunkon hordva megyünk plébániáról plébániára, Guillot és Gallot atyák Trinitében megállapodnak; Gérard testvért Robertben

hagyjuk. Mi ketten atyák: Leininger és én szombaton, május 10-én Francoisba érünk.

Hat-hét órát járunk naponként, gyóntatunk, keresztelünk, első áldozókkal végzünk s házasságokat áldunk meg.

Ha Saint-Pierréről van szó, mindegyikünk így kiált fel: „tűz hullott le az égből és leemészte Sodomát.“ Egy szemtanu határozottan állítja, hogy tüzessőt látott. Saint-Pierre egy pillanat alatt megégett. A hullák mind meg vannak égvé s teljesen felismerhetetlenek.

A maradékokkal, melyeket még a füstölő romok alatt találnak, akként végeznek, hogy leöntik petróleummal és meggyújtják őket. A papok naponként elmennek, hogy a hullákat beszenteljék s a szent ostyákat összeszedjék. Csavargók fosztogatják ki az oltárszekrényeket és a pénzeszekrényeket. Mily szomorú ez! Voegtli atya Saint-Pierre romjain keresztül ment s collegiumunk belső kertjében két hullát talált. A többi atya a szobájában, vagy a plébániákon pusztult el.“

Ezen levélhez még néhány érdekes részletet csatolunk a martiniquei katasztrófról.

Egy ujságíró, a ki az égből közül volt, kik Saint-Pierreben a katasztrófa után kikötöttek, a „Courrier de la Gadeloupe“-ban így ír:

„Ez rettenetes. Talán három-négy ember menekült élve a városból, hogy meghaljon sebei-ben. A képzelt és érteleme összezavarodik itt. A füstölő romok felett a halottak városának ezen csendjében az ember nem tud hinni a valóságban. Nem tudok benne hinni és sirtam ennek az azelőtt oly élénk, oly mozgalmas városnak romjai felett. Tegnap nem hittem Istenben, ma hiszek benne.“

Egbe nyult falakkal áll a szent Sion,
Dávid templomában vár az ősz Simon;
Aranyajtáját a Szent Szűz lépi át,
Hozza bemutatni Isten szent Fiát.
Hogy teljes legyen a kedves áldozat,
Isten oltárára két galambot ad.

Nyílt egéből Isten csodafényt ereszt,
Jordán vizébe hull a „vizkereszt”,
Szent Lélek galambja száll le nesztelen:
Ugy ölelkezik a Hármás Végtelen.

Lázban Jeruzsálem, nép sűrű forog,
Félve elhúzódnak az Apostolok.
Ajtaik behúzva, rajt' nehéz retesz,
Tagjaik remegnek, hajuk meredez.

Szél támad... Inognak a boltos falak.
Zúgva száll följük tüzesnyelv alak.
Terem közepében egy galamb lebeg,
S szívüket erősség-lelke szállja meg.

Ajtók felszakadnak. Szól a nyelv a hang
Jézus szent Nevéről, mint az ércharang,
Zúg a nagy világba, a szivekbe kong,
Hitre gyul, megéled ez a földkorong.

Pünkösöd szép galambja, hófehér alak!
E nap reggelén hát mért nem áldjalak?!
Te vagy Paraklitosz, Szentlélek neved,
Tűz és élő forrás, égi szent kenet.
Tőled árad széjjel hit és szeretet,
Ki Jézus hajóját bizton vezetted.

Te alkotsz Apostolt, mártírt, látnokot;
Ez a mai nap is bő ajándokod.
Alba édes atyját szárnyaid hozák,
Szent öröme vált a gyászos árvaság.

Hű Apostolunk és édes jó Atyánk!
Oh ha angyal ajka volna most a szánk,
Jaj de szépen zengne zajt a háladat,
Hogy meglátogattad kicsi nyájadat.

Örködjél fölöttünk jó Apostolunk,
Kik e vándorútban hozzád tartozunk
S hogy szived mi rólunk nem feledkezett,
Hadd csokolom érte felszentelt kezéd.

A kis leányka csak szavalt, szavalt s mikor,
az utolsó versszakokhoz ért, a hallgatók össze-
néztek s hogy-hogy nem, de mindegyik egy-egy
könnycseppet látott a szomszédja szemében meg-
csillanni.

Ezután megkezdődött a hittani vizsgálat,

A précheuri maire és plébános ezt írja: Fort de
France egészen pusztá: az egész lakosság a vi-
dékre költözött, hol nagyobb biztonságban érzi
magát, a martiniquei hírlapok még mindig gász-
keretben jelennek meg.

Az „Opinion” nevű lap megemlíti Gre-
let maire egy hatvanöt éves fekete, s tanács-
elnöknek, — valamint Desprez plébánosnak hő-
sies viselkedését, a kik Précheurban két nap
alatt a vulkán rémületes morgása közt 500 em-
bert temettek el és nem ültek előbb semmiért a
mentőhajókra, míg az életben maradt lakosságot,
körülbelül 5000 embert a hajókra nem szállítottak.

* * *

Martinique sziget fővárosának rémes pusztulására egy Celestin nevű fényképész jelentése,
a ki mostanában került vissza családotól Párisba,
ujabb világosságot vet.

„A Mont-Pelé (írja a fotografus, szövetsége
elnökének, Madarnak) a kitörés előtt igen festői
képet nyújtott. A manióka- és cukornád-ültetvé-
nyeken tul nagy, sűrű erdők húzódtak. Vagy
1200 méternyi magasságban már meglátszottak a
vulkanikus kitérések nyomai. Mindenütt nagy
szakadékok tátongtak a hegyoldalon. Följebb
elnyomorodott, megfüstösödött törpe cserjék kö-
vetkeztek, végre pedig egy 50 méter átmérőjű
édesvízi tó, a „Lac des Palmistes”. A tó partján
is mindenféle rettenetes mélységű szakadékok
látszóttak. Maga a tó csak a közepe táján volt
3—4 méter mélységű s általános hőmérséklete
18 fokot tett. A hegy csúcsa a tótól északnyu-
gatra volt a Morne Lacrixon. Az 1350 méter ma-
gasságú csúcsonról végiglátott az ember az egész
szigetet. A Morne Lacroix lábánál terült el egy
mély völgyben a régi tölcser, a melyet „Etang
sec” (kiszáradt tónak) hívták a környel.
Április első napjaiban kezdett mozgolódni

melyen a püspök élénk érdeklődéssel hallgatta
végig a növendékek szép és értelmes feleleteit.

Vagy egy óra hosszat folyt már a vizsgá-
lat, mikor Ő Méltósága szólnakozva jelentette ki,
hogy távoznia kell, miután a napra egy másik
intézetbe is megígérte látogatását.

A növendékek nevében *Panlovičs* Rózsika
köszönte meg a Főpásztornak atyai jóságát. A
szeretet bensőségétől remegő hangban mintha az
egész ifju sereg szive dobbant volna a szeretett
Főpásztor, a jóságos atya felé s végül fogadalom-
szerűen hangzott az ígérlet, hogy „Hozzad, Atyánk-
hoz hűtlenuk, méltatlanok nem leszünk soha!”

A növendékek végül a pápai Hymnust éne-
kelték, mire Ő Méltósága kegyes szavakkal fe-
jezve ki megelégedését a tapasztaltak felett s a
növendékeket az egyház iránti hűségére, az élő
hit gyakorlására buzdítva s őket megáldva távozott.

A vizsgálatot tovább Gremsperger István
apátanonok püspöki biztos vezette, mely 11
órákor ért véget.

UJDONSÁGOK.

— **Pádai Szent Antal** tiszteletére emelt, a
hívők közadakozásából épült, remek kivitelű új
oltárt tegnap szentelte meg Dr. *Városvy Gyula*
megyés püspök a szent Ferencrendűek templo-
mában. Épületes látvány volt a hívőkkel telt
templom, a buzgósság fokozására szolgált a hívők
mély áhitata; Sz. Antal tisztelőinek számát gyar-
apította *Kudélka* Gellért atya szép oktatása.
Örömmel láttuk, mint szorongott a kedves ünne-
pélyen ur és szolga s szinte jól esik jelezniük,
hogy a művelt osztály is nagy számban jelent meg.

— **Dr. Városvy Gyula püspök a reáliskolában.**
Fáradhatlan buzgalmu megyéspüspökünk szinte
emberfeletti munkát végez. Fáradtságos bérmaut-
járól a tantermekbe siet, érdeklődik minden iránt,
s atyai szeretetének melegével meghódítja, ma-
gához vonzza mindazokat, a kik között megjele-
nik. Ma végighallgatta a polgári leányiskola hit-

tanvizsgáját s ugyanily alkalmából megjelent a
a főreáliskolában is, a hiel a róm. kath. növen-
dékek mindnyájan egy terembe jöttek össze a
püspöki vizsgáztatásra. *Fábián Gáspár VI.* oszt.
diák üdvözölte társai nevében a főpásztort, a ki
a szokott nyájassággal, szeretettel adta meg vá-
laszát. Majd minden osztályból ő maga szólított
felelésre néhány tanuló, a kik a püspök kérdé-
seire precíz, megdöntött feleleteket adtak. Örven-
dett a főpásztor az elért szép eredménynek s e
felett elismerését nyilvánította.

— **Áthelyezések a honvédségnél.** *Zanálthy*
Zsigmond főhadnagy és *Tóth Elemér* hadnagy
Veszprémbe, *Kégl József* főhadnagy, *Ohnhauser*
József és *Farkas Imre* hadnagyk Kaposvárra,
Pasku Gyula hadnagy Nyitrára, *Gombolyai Imre*
hadnagy Körmenre helyeztetek át. Ugyanekkor
Villy Lajos és *Gyuk Nándor* főhadnagyk Vesz-
prémből Székesfejervárra helyeztetek át. Az át-
helyezett tisztek állomáshelyüket jövő hó 1-én
foglalják el. Mi őszintén sajnáljuk rokonszenves
tisztjeink távozását, a kik majdnem mindnyájan
helybeli származásuak s így kétszeres otthon
kell elhagyniok. Mivel sokan vannak abban a
hiedelemben, hogy *Kégl József* főhadnagy a név-
telen bolygó zsidó ügye miatt helyeztetett át, ama
ama meggyőződésűnknek adunk kifejezést, hogy
ezt nem hihetjük, mert hisz *Kégl* főhadnagy el-
járásában csak a zsidó műbarátok láthatnak oly
tényt, mely egy handléval szemben egy mindig
közbecsülésben állott főhadnagy távozását ered-
ményezhetné.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A belügyminiszter
Schwanner János és özv. *Tóth Józsefné* nyug-
illetve kegydíjára vonatkozó közgyűlési határozat-
ot jóváhagyta.

— **Felvétele a Mária-kongregációba.** A *Jó-
zsef Ágost* főherceg és *Vasary Kolos* bíboros
hercegprímás fővédnöksége alatt álló budapesti
Mária-kongregáció internátusában a felvételre ju-
nius hó 30-ig lehet jelentkezni. Az internátusban
a tartásdíj évi 600 korona. A növendékek egyen-
ruhát viselnek. Az internátus igazgatósága: VII.,
Damjanich-utca 50.

a vulkán. Alig látható fehér füstoszlopok keltek
a régi tölcserből és fojtó kénsgaz terjengett a
kráter környékén. A Kiviere Blanche folyó, mely
a kráter lábánál ered, hatalmasan megduzzadt.
Ezek a jelek, a melyekre eleinte ügyet sem ve-
tettek, komoly jellegű öltöttek április 24-én. Azon
a napon, a melyen első felvételemet készítettem
a tölcseről. Hatalmas füstoszlop emelkedett fel a
tölcserből; 29-én még nagyobb volt a füst, a
melynek színe most már világos szürkébe já-
zott. Május 2-án azután nagy mértékben vonta
magára a figyelmet a hegy. A földalatti morgás
erősödött és a füstrohámok igen rövid időközök-
ben érték egymást. A füst színe feketére vált s
a hegy csúcsa fekete felhőbe burkolódzott.

A május 2-ikáról 3-ára virradó éjjelen mind
komolyabbra fordult a helyzet. A kráter fölött
sűrű villámcsapások cikáztak és heves robbaná-
sok rázták meg a levegőt. A levegő kén és por-
szaggal telt meg és a rémült lakosságot reggelre
elborította a hamueső, a mely Saint Pierre egész
környékét ellepte. A finom hamu benyomult min-
denüvé és megakasztott minden munkát. A tűz-
hányóval szomszédos helységek lakói ijedten me-
nekültek Saint Pierrebe és minden szem a he-
gyen függött. Tíz óra tájt megszűnt a hamueső,
hogy aztán újra kezdődjék. A hamu, mint a
vegyelemzés kiderítette, vas és kvarc keveréke
volt. Május 3., 4. és 5-ik napjának éjjelén heves
vihár tombolt. Ötödiken, néhány perccel 12 óra
után, óriási pánik támadt.

— A tenger kiárad! — kiáltották az emberek.

Azon a napon a Gué.in-féle gyárat teljesen
megsemmisítette a lávafolyam. Három perc le-
folyása alatt öt kilométernyi távolságot járt meg a
láva és elpusztított mindent, a mi útjába akadt.
A tenger borzasztóan haborgott s öles hullámai
kicsapdostak a partra. Már az első katasztrófa is
igen sok áldozatot szedett. Az éjjel az elektromos

készülékek, lámpák, ernyők stb. már megtagad-
ták a szolgálatot. Május 6-ika nem járt nevezet-
esebb változással; 7-ikén úgy látszott, hogy új
tölcserök képződnek és a füst fokozódott. Délutáni
3 óra tájban tompa dörrenések is hallatszóttak
hat-hat másodperces szabályos időközönként. A
lakosok legborzasztóbb rettegésben voltak, de
menekülni senki sem akart, mivel az a tudomá-
nyos bizottság, melyet a helyzet megfigyelésére
kiküldöttek, rendíthetetlen optimizmussal csillapi-
totta le a felindult kedélyeket. A 7-dikéről 8-ára
virradó éjjel borzasztóbb volt, mint az eddigiek
és hatalmas lángtömegek csaptak össze a tölcser
felett. Még előző napon Le Carbet községbe von-
ultam vissza családotul, a mely öt kilométer-
nyire van Saint-Pierrétől; 8-ikán reggeli nyolc
órákor irtóztató látványt nyújtott a hegy: egészen
fekete volt és rengeteg füstfelhők emelkedtek be-
lőle. Az ég boltja egészen szürke volt s a nap
fénye megfakult. Szellő nem fujdogált. Néma,
csendes volt minden, mintha a természet gúszba
borult volna. Nyolc óra! Szorokonkva meredt
szemünk a Mont Pelé felé. Mig mi a legképtele-
nebb találgatásokba merültünk, a hegy képe egy
csapásra egészen megváltozott. Azt hitte volna
az ember, hogy mindjárt megindul. Mindenféle
füst. Szilárdá sűrűsödött tömegekben igyekeznek
a felhők az égbolt felé. Olykor egy-egy villám-
sugár hasít át a fekete tömegekben. Mi történik!
Elmulik egy másodperc, kettő.

— Végünk van! A hegy beomlik! Mene-
küljünk! Fussunk! — kiáltják mindenfelől.

Leirhatlan kavarodás! Százával rohannak
az emberek. En is menekültem családommal déli
irányban. Megfordulok, hogy lássam mi történik.
Rettenetes látvány. A hegy nincsen már! Fekete
fűtből való rettenetes fal, lava, a melyben mű-
lió villám cikázik, dől ránk és leirhatatlan zugás
kíséri a borzasztó tűneményt. A tenger vize fe-

— **A vaáli mandátum.** Eötvös Bálint budapesti ügyvéd ez idő szerint még orsz. képviselője a vaáli kerületnek, de hogy nem élvezi soká ezt a kitüntető megbízatást, az ma már kétséget nem szenved. Zilált anyagi viszonyai már a választás alkalmával kényes helyzetbe juttatták a sokat mondó képviselőt, azóta pedig oly eljárás van ellene folyamatban, mely teljesen lehetetlenné teszi mandátumának további megtartását. Eötvös ugyan a saját hirasásával szemben világgá röpitett egy iakonikus rövidségű nyilatkozatot, melynek komolyságában bizonyára ő maga hihetett legkevésbé. Kijelentette ugyanis néhány nappal ezelőtt, hogy mandátumáról nem mond le s különre sem menekül. Pedig ez lézen a sorsa s így a vaáli mandátum gazdátlan marad. Min értesülünk, már a jelöltek sem hiányoznak. A függetlenségiek Gyuray Pál földbírtokos nevét emlegetik, a ki Kossuth-párti programmal küzdene a győzelemért, Deirich Zsigmond a kormánypart jelöltjeként szerepel, míg a jegyzői kar Szűts Artur vármegei főjegyző mellett veri meg a nagy dobót. Hogy ez utóbbi esetben mely politikai elv érdekében indul meg az akció, egyelőre még a titkok titkát képezi. Minden part vezetősége kifejezti számításból a néppártot, mely felhívást állít jelöltet a kerületben s így az abszolút többségre egyik part sem számíthat, legtöbb szavazatra pedig a néppártnak van kilátása. Hogy a többi párt közös erővel dolgozik a néppárt ellen, az nem újság, legutóbb Zircen nyert bizonyítékot, de hogy a néppárt már elég erős szembeszállni az összeölelkezett pártokkal, arra is fényes példát mutatott a zirci választás.

— **A „Dunántúli kivándorlási kongresszus”** rendező bizottsága Fenyvessy Ferenc főispán elnökele alatt elhatározta, hogy a kongresszus június hó 28 és 29-én Siófokon fog megtartani. Három osztályt alakítottak. Jelentkezések lakás végett a kongresszusi irodához (Budapest, IX. Köztelék) intézendők. Kongresszusi részvételi díj 4 korona.

kete és vadul forrongó; emeletnyi hullámok csapnak ki a töltsére, egészen az országotig. Oda-vagyunk! . . . De hirtelen megváltozik a vihar iránya s falunk közvetlen közelében, talán 300 méternyire tőlünk megáll az áradat. Megmencsülünk. Eppen harminc másodperce telt az egész tünemény.

A vihar hevessége megcsappan s három pere múlva egészen eláll. Saint-Pierre lángolva dől romba szemünk láttára; a szemhatár mindenfelé sötét vörös színben uszik és jó fél óra hosszat dől reánk a kő és hamuzápor . . .

„Megregzett a szív attól a látványtól — írja egy másik szemtanú, Molinári ur — a mely az elpusztult városban szemünk elé tárult. Amott egy térdeplő nő, két keze a feje fölött összekeulcsolya; itt egy embercsoport, a melyet nyilván beszélgetés közben ért az utcán váratlanul a halál. Az egyik házban egy holttesten semmiféle elváltozást sem láttunk: alig érintettük meg azonban, bőre levált a testéről. A Victor Hugó-utca egyik házában iróasztala előtt ülve lepott meg a halál egy embert; egy fiatal leányka, alkalmasint a leánya, vállára támaszkodva állott és nyaka köré ölte a karját, egy fiatalember holttestét pedig lábába csimpaszkodva találtuk meg, azon helyzetben, a melyben oltalomért esenkedhetett. Egy erkélyen egy öszeroskadtt férfi testére akadtak. Egy vasmórt egy állapotban, de megfulladva voltak elő egy csónak alól, a hova a kérélhetlen halál elől menekült. A legnagyobb fájdalom, borzadás és rettegés nyomaira akadt az ember mindenütt. Legtöbbnyire csoportokba verődve haltak meg Saint-Pierre lakosai. Együtt kerestek oltalmat a gyilkos ellenség ellen, vagy hogy együtt akartak meghalni azok, a kik együtt éltek.”

— **A Bernstein és Káldor cég** ismét hallat magáról. Kissé későn ugyan, de a főkapitány, mint I. foku iparhatóság mégis szíves volt tudomásul venni, hogy a cég eddig a munkálatot szabálytalan iparengedély alapján végezte s ezért iparkihágás címén 200 korona pénzbüntetést írtelle. Érdekes az indokolás egy része, mely szerint „tény az, hogy panasziott cég a mult év őszén a helybeli igazságügyi-palota építését megkezdte, iparhatóságilag jogosított építőmesterét az iparhatósághoz be nem jelentette s így az építőipart végezte anélkül, hogy az illetékes iparhatóság a jogosított építőmesterről tudomással bírt volna.” Hát ez bizony elég baj, hogy erre csak az építkezés befejeztével jön rá a hatóság, annál is inkább mert a felelős építőmester és a művezető nevének ily nagy munkálatnál az épület egyik hozzáférhető helyén kifüggesztve kellene lenni. Az ítélet még nem jogerős, a marasztalt, de meg az ipartestület elnöksége is megfélebbezi. Akkor majd foglalkozunk vele bővebben.

— **Az amatőrök kiállításán.** A helybeli Amatőr-klub f. hó 22-től 29-ig a központi tüzoltó lak-tanya nagy termében kiállítást rendez, a melyen kizárólag a klub tagjai által készített fényképek, festmények és rajzok lesznekbe mutatva. Belépődíj nem lesz.

— **Mibe kerül a képviselőház.** A képviselőház gazdasági bizottságának jelentésében igen érdekes adatok vannak arra vonatkozólag, hogy mennyi pénzbe kerül a nemzetnek évenként a parlamentarizmus. Van 453 képviselő; fizetésük egyenként 4800, lakbér 1600 összesen 6400 k. Elnök fizetése 24000, lakbér 4000 kor. Van 9 jegyző és 1 háznagy, fizetésük 2400. Elnöki tanácsos 8000, elnöki titkár 4000, háznagyi titkár 6000, könyvtárnok 4400, pénztárnok 2800, irodafőigazgató 3600 k. fizetés, 2160 k. személyi pótlék, 600 k. működési pótlék, 1000 k. lakbér, igazgató 2800, főterembiztos 2200, terembiztos 2000, napló-szerkesztő 6000, gyorsírófőnök 6000, gyorsíró másodfőnök 4000, fűszolga 1000 k. és végül szolgák eszmaátalánya 6000 kor. Összegezve a kiadásokat: Képviselők tiszteletdíjai 2,188.800 k., képviselők lakpénzei 697.600 k., az 1893. VI. t.-c. 4. §-a értelmében felmerülhető kiadások 12.000 kor., választott tisztviselők (elnök, jegyzők, háznagy) tiszteletdíjai 52.000 kor., hivatalnokok és szolgák illetményei 221.558 kor. segélyek és jutalmak 6000 korona, dologi kiadások (nyomda, könyvtár, 1861. előtti iratok gyűjtése, irodai és háztartási kiadások) 192.000 korona, rendkívüli átmeneti kiadás (szolgák segélyezése, gyorsírók kártalanítása) 19.760 kor., a képviselőház szükséglete összesen 3,389.718 kor., nyugdíjak (kegydíjink) 39.062 kor., végösszeg 3,428.780 korona. Ennyibe fog kerülni a képviselőház az 1903-ik évben.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kérjük mindazokat, kik a bennünket ért súlyos gyászestet alkalmából részvét-nyilvánításaikkal mély fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, fogadják ez uton leg-hálásabb köszönetünket. *Kunoss Gyula és neje.*

— **A polgári leányiskolai tanulók évről vizsgálatának sorrendje.** A helybeli polgári leányiskola növendékeinek évről vizsgálati e hó 14 és 19-ike között fognak megtartatni, még pedig a következő sorrendben: I. A vallásbanból. 1. A róm. kath. vallású tanulóké: június 14-én d. e. 8 órákor. 2. Görögkeleti vallású tanulóké: június 19-én d. e. 8 órákor. 3. Az ev. ref. (helvét) tanulóké: június 15-én d. e. 8 órákor. 4. Az ágostai vallású tanulóké: június 19-én d. e. 8 órákor. 5. A haladó izr. vallású tanulóké: június 15-én d. e. 10 órákor. 6. Az orth. izr. vallású tanulóké: június 19-én d. e. 8 órákor. II. A közismereti tárgyakból. Június 20-án d. e. 8 órákor az I. osztályban. Június 21-én d. e. 8 órákor a II. osztályban. Június 23-dikán d. e. 8 órákor a III. osztályban. Június 24-ikén d. e. 8 órákor a IV. osztályban. Június 14-én d. u. 6 órákor a tornaszobából (a tüzoltó őranya udvarán) mind a négy osztálylyal III. Magánvizsgálatok. Június 18-án d. e. 8 órákor írásbeli vizsgálat. Június 18-án d. u. 2 órákor szóbeli vizsgálat. IV. A franciayelvűből, mint rendkívüli tantárgyból. Június 19-én d. u. 3 órákor. V. Évről vizsgálat. Június 29-én d. e. 9 órákor a róm. kath. vallású tanulók részére a

székesegyházban d. e. 8 órákor tartott Te Deum után az iskola disztermében.

— **Ez nem antiozemilizmus.** A győri rendőrkapitányság értesíti a társhatóságokat, hogy Károly Márkus prágai utazótól a vasuti kupéban 4200 koronát elloptak. A tolvajok, illetve zsebmetszők a legnagyobb valószínűség szerint zsidó honpolgáraink soraiból kerültek ki, mert holmi Büchler Ábrahám és Lindner Jakab alakok utazgatnak most szélében-hosszában s érdeklődnek a zsebek iránt. — Ezzel egyidejűleg Komáromból is óvatosságra intik a közönséget. Az izraelita imaközra gyűjtenek hamis engedélylyel. Állítólag Rosenberg Ignác és Reisz Hermann névre hallgatnak s főismertető jelük a köröző levél szerint a „hajlított orr”. Óvakodjunk tehát a zsebmetszőktől és a „hajlított orróktól.”

— **A lövöldében,** mint már megirtuk, kedvező idő esetén holnap délután gyermektombola, sétahangverseny és tekeverseny fogja szórakoztatni a közönséget. Az érdeklődés az eddiginél sokkal nagyobb.

— **Az önkéntesek érdekében.** Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter az összes törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett az önkéntesek érdekében. A polgári állás és a fenntartás kellek igazolása címén kiállított okmányok átvizsgálása és megerősítése ugyanis az arra hivatott polgári hatóság által több esetben késedelmesen történt s ennek következtében az illető pályázó egyéves önkéntest önhibáján kívül a kinevezésnél mellőzni kellett. A miniszter most figyelmezteti a törvényhatóságokat a gyorsabb tevékenységre.

— **A Felső Kereskedelmi iskola** új épülete javára június hó 29-én tartandó nagy kertü meglatságra a rendezőség most küldi szét a meghívókat. Személyijegy 2 korona, családijegy (4 személyig) 3 korona.

— **Mulatság.** Folyó hó 8-án a sár-szentmiklósi róm. kath. Olvasó Kör pénztára javára a nagyvendégli helyiségében jánialist tartott. A mulatság teke-versennyel volt egybekötve, mely megtartható nem volt. S talán az volt az oka annak is, hogy most keveset jövedelmezett az olvasókörnök. A vigalom fesztelen jó kedv mellett kiválóan kiviradigt tartott. A tiszta jövedelem gyarapításához hozzájárultak: Vasváry Emil, Kostyelik Ferenc, Kovács Béla 1 kor. 40—1 kor. 40 f. Stadler József (Mindszent) 2 kor. Luck István 80 fil. Hubka Sándor, Raboczki István, Holik János, Kaldrovits Árpád, Gémes Menyhért, Holik József, Müller Károly 40—40 fillérel, kiknek ez uton mond köszönetet az Olvasó Kör. Végül elismerés illeti az olvasókör pénztárosát és néhány, rendezőt a kik az Olvasó Kör tánchelyiségét szépen feldisztették.

— **Az „Egyenlőség” asztallásosság** folyó hó 29-én Péter és Pál napján, kedvezőtlen idő esetén a következő vasárnap jótékonycélu zártkörű nyári táncmulatságot rendez, Szűts István vendégli és kethelyiségében. A kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak az Egyenlőség helyiségébe Zöldfa-utca 14 szám. A rendezőség.

— **Pórujáró csodadoktor.** Tóth István híres ember volt Ozorán. Azt tartották felőle, hogy minden betegséget meg tud gyógyítani. Ugy látszik, maga is hitt csodatevő erejében, mert utóbb, hogy maga is némi fájdalmakat érzett a gyomrában, nyugodtan borotvát fogott és felvágta a hasát, közelről megnézendő a kellemetlenkedő betegséget. Ez az operáció azonban balul ütött ki és most élet-halál között lebeg a csodadoktor.

— **Rövid hírek.** Boda Sándor kajtor-szentiváni kocsis lovai f. hó 9-én megbokrosodtak, a kocsi feldőlt, s a kocsis lábát törte. — Sósuton Paulik Vince kerítését néhány gyermek meggyújtotta. Nagyobb kár nem volt. — Buchler Ignác né nagy-kánizsai lakosnó csomagját a sárbogárdi állomáson ellopták. A tetteseket Arvay Lajos kassai segédjegyző és Molnár János géplakatos személyében elfogták.

Kecskeméthy és büntársa.

A Kecskeméthy-láz most újra erőt vett a publikumon s a rendőrség állandóan foglalkozik e kérdéssel, habár az elikkasztott összeg megszerzése már alig remélhető. Hogy a nyomozás az újabb irányban eredményt kecsegtet, ez feltétlenül *Simon* Sándor rendőrkapitány érdeme, a ki egyéb elfoglaltsága mellett mindig szemmel kísért minden jelenséget, mely ez ügyvel csak távolról is vonatkozásban lehet.

Állítólag a budapesti rendőrség néhány nap óta oly adat birtokába van a Kecskeméthy-ügyben, a mely már-már kétségtelemre teszi, hogy az európai hírnévre vergődött sikkasztó kézre kerül. Kecskeméthy ugyanis állítólag egy veszprémi barátjának levelet írt Amerikából, a melyben arról értesíti, hogy szüleinek szeretne izenetet küldeni. Ezzel egyidejűleg *Péter* Ferenc alias *Péter* Vince, a Székesfejérvárról április hó 10-én eltűnt vasuti munkás is levelet írt városunkba két helyre az amerikai Ohio államból. Az egyik levelet öcséséhez, a másikat egy jóbarátjához intézte. Mindkettőben kiáltásba helyezi, hogy *gazdag ember* lesz s így ez a tudat, de meg az a körülmény, hogy még legközelebbi barátaitól sem vett búcsút távozása előtt, hanem a szó szoros értelmében megszóított városunkból, arra enged következtetni, hogy *Péter* Ferenc összeköttetésben volt a hírhedt sikkasztóval annál is inkább, mert köztudomás szerint a levelében említett *ezzer forinttal* ő nem rendelkezett. Ha figyelembe vesszük, hogy ő harmadmagával már április 10-én eltűnt Székesfejérvárról, költséges utazást tett, sőt német és angol nyelv mestert vett igénybe, akkor még az ezer forint is alig volt elég s így minden körülmény arra vall, hogy része van a Kecskeméthy aratásból.

A június 2-ikán póstára adott leveleket az alábbiakban szó szerinti szövegezéssel adjuk:

Kelt az operenciás tengeren is fél,
május 30-án 1902.

Kedves Öcsém!

Ne haragudjál, hogy ilyen soká nem írtam. Hála Isten a vések hajón átlengedeztünk Amerikába, it vagyunk de még hogy hol állapodunk meg azt még nem tudom, a mi ezer forintot elhoztunk velünk már-már végire járunk itt kellett belőle először német — és azután angol tanárt fogadni, mert eddig nem tudtam senkivel sem beszélni és most mindig utazom a patenttal, már huszezer doláért kérték de még nem adom várak vele talán többet is kapok érte és ha a pénzt megkapom, azonnal haza megyünk, de nem azért hogy otthon maradjunk hanem azért hogy én azt a gazembert és ostoba embert a ki engem az újságba tetetett meg boszuljam.

Azt olvastam az újságból hogy én Kecskeméthynek büntársa vagyok, csak bántam, hogy én úgy szöktem meg, azt állították, de ki volt a marha és ostoba gazember, a ki azt ki is gondolta. Azt már régen hallottam hogy a magyar marha, de még annál is butább, én már nem vagyok magyar, hanem angol mert a magyart utálom. Olvastam azt is hogy az a híres *Bérci* kapitány pesten kinyomozta azt is hogy én hol aludtam pesten. Elég sajnós a magyar állami rendőrségre nézve hogy olyan számár kapitány is van a ki egy teljesen ártatlan ember után nyomoz mint én, képzelem hogy ti is röstelétek a dolgot, de hát én, ne busulj nem maradok a híres kapitány urnak adós, ha neki joga van egy ártatlan embert gyanúsítani, nekem is jogom lesz valamire. Kedves öcsém ne halgasz senkire légy nyugottan nem sokára vagy el utazom haza és *Bérci* párbajra hívom vagy pedig neked küldök pénzt a miből boldogul élhetsz, de csak ha a patentot el adom, másképp örülök ha magam élhetek, annyit írhatok amerikáról, hogy ez egy aranyország mert itt nincsenek szegény emberek mert itt az urak nem a szegé-

nyeb ember zsírjából főznek, hanem megdgyik a magáéból, erről majd bőveben fogok írni.

hogy vagy a telekkel van-e már a kis fákön cseresznye és a fizetéssel, fizésd csak rendszeren majd én egyszer megfogom neked küldeni, és a Rózsa ural beszélj, hogy te majd meg fizeted a kerítéshez az anyagot.

kedves öcsém ara kérek hogy jól viseld magadat, ne lumpolj, minden krajcárt becsülj meg, mert én terőlád fogok gondoskodni és a gyárban szorgalmas légy, iparkodó ne halgasz semi féle pletykásra mert ismerheted azt a csunya pletyka népséget t. b. a kivételnek.

írtam az apósomnak a butor végett ha el-megy érte szépen végez mindent ad átul, mindent a mi csak van, majd én neked megküldök minden költséget és a papának mond a hogy a házhely tényleg hogy van. még egyre kérek meg ne nősülj mert neked én akarok szerezni leányt, még ráérsz öt évig — a mint neked a szerencse a gyárban mutatkozott még jó dolgot tehet mert még fiatal vagy, de én már nem tudlam bele nyugodni aban a helyzetemben, mert csak légy türelemmel majd a jövő levélben már megírom hogy dolgozom-e vagy haza utazom a patent árán és majd írd meg nekünk, hogy mit csináltak azok a mihaszna andráskok ott nálad vagy hogy kitől eredt az, hogy én büntársa vagyok Kecskeméthynek. most Ohio államban utaztam, majd onnét írok, mert ott maradok. Isten veletek csókolunk

Feri es családja.

főnök úrnak is írtam, mert az egy páratlan ember.

T-l-rs. j.ús. u. p. i. h. n. o. p. a. m. f. c. v. p.

A most leközölt levél *titkos írásu* utóirat szövegét sikerült a következőképp megállapítani:

Te is jössz pár hó nap múlva

Kedves Sz.....!

Bocsássatok meg, hogy veletek sem közöltük szándékunkat igaz hogy testi és lelki jó barátok vagyunk de azért nem tehettem mert én egyáltalán nem akartam magamról tudatni senkivel, de miután *Bérci* kapitány kiderítette hogy én úgy szöktem meg kénytelen vagyok tisztázni magamat. Ha a kapitány urnak szabó d egy ártatlan embert meggyalázni, nekem is szabad meg-gazemberezni. Kérek szépen, ha a papa elmegy a butorért, adjatok át neki mindent, mert a ti címeketek írtam neki. Ne haragudjatok hogy il, keveset írok, de most nem tehetem mert igen el vagyok foglalva majd ha tervem sikerül bővebben írok mindenről, bár már ezelőtt tíz évvel jöttem volna ki most már gazdag ember volnék, de azért így is az leszek és meg titeket is ki-hozlak ebben az aranyországban. Most Isten veletek
Feri Vilma és Árpád.

A levelekben foglaltak tanúsága szerint *Péter* Ferenc szerencsésen eljutott az újvilágba, a hol már valószínűleg viszontlatta régi barátját, a sikkasztó Kecskeméthyt. Csinos külseje, jó modora s rokonszenves megjelenése a rendelkezésére álló vagyonnal kellemes helyzetbe jut-tatják az egykori gyári munkást, a ki most sze-retné elhitetni a világgal, hogy találmányával sze-rez magának vagyont.

Mi hisszük, hogy *Simon* alkapitány fáradozása nem lesz eredménytelen.

Anyakönyvi statisztika

1902. évi június hó 7-től június hó 14-ig.

I. Születés.

Született: 11 fiú, 5 leány. Ezekből törvényes fiú: 9, leány 5; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; halva született: 1 törvényes fiú, 0 leány; 0 törvénytelen fiú, 0 leány. — Összesen: 16.

II. Halálozás.

Elhalt: 9 fi, 3 nő. Ezekből 5 éven aluli törvényes fiú: 3, leány: 2; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 5 éven felüli fi: 6, nő: 1. — Össze-sen: 12.

A születés a halálozást 4-gyel múlja felül.

Elhaltak: Sörös Imre, róm. kath., csizmadia-segéd, 40 éves, nőtlen, szívhűdés, Zöldfa-utca 2. sz. — Tujner Ferenc, róm. kath., kisbirtokos és napszámos, 57 éves, tüdővízenyő, Felsőkirálysor 40. sz. — Kummer József, róm. kath. 4 hónapos, tüdőlob, Felsőkirálysor 4. szám. — Tólas Mária, róm. kath., 11 hónapos, bélhurut, Széchenyi-utca 93. szám. — Özv. Goszler Károlyné, szül. Raics Petronella, róm. kath., magánzónő, 71 éves, vég-elgyengülés, Iskola-utca 16. sz. — Schlett János, róm. kath., 5 éves, szívszélhűdés, Olaj-utca 58. sz. — Hiesz József, róm. kath., férjiszabó-mester, 65 éves, öngyilkosság, lóvés által, Szt.-György-kórház. — Komlósi Mihály, róm. kath., kisbirtokos, 76 éves, végelgyengülés, Öreg-utca, 4. sz. — Horváth István és Pajor Mária halva született fia, Szt.-György-kórház. — Nyakas Ferenc, róm. kath., 2 hónapos, bélhurut, Csutora-utca 28. sz.

III. Házasságkötés.

A fentjelzett idő alatt házasságra lépett: 2 pár.

IV. Kihirdetés.

Krausz Ödön, szabó-segéd, Székesfejérvár és Fischer Lény, Berhida, Veszprém megye. — Csizmadia Ferenc, ács-segéd és Ferschlik Anna Székesfejérvár. — Szlabon János, ács-segéd és Katona Horváth Juliánna Székesfejérvár. — Tóth Ferenc, földm. napsz. és Faradi Mária, házi cses-léd Székesfejérvár. — Slezák József, kőmives-segéd és Horváth Erzsébet Székesfejérvár. — Grünshnek Vilmos, járásbírósi díjnok, Vaal, Fejérmegye és Pauer Mária Székesfejérvár. — Magda Károly, népzeneész és Máté Erzsébet ház-tartásvezető Székesfejérvár. — Szűsz Imre, bórkereskedő Székesfejérvár és Kamincz Etelka Budapest.

A esákvári piactéren
levő uradalmi

boltosház

1903. január 1-től kezdve

3-6 évre

bérbeadatik.

Bővebb felvilágosítást
az urad. főtiszttség ad,
hova az ajánlatok is kül-
dendők.

Csákvár, 1902. június hó

Az urad. főtiszttség.

TÖGL és SZLANYINKA

Sz.-Fejérvár, Szt.-Imre-utca 1. sz.

Ajánljuk dúsan felszerelt raktárun-
kat a legfinomabb bel- és külföldi szö-
vetekből, ugyszintén elegáns és diva-
tos szabású öltönyök elkészítését a
lehető legmérsékeltbb árak mellett.

Tisztelettel

TÖGL és SZLANYINKA.

Alapított 1808.

SZÁMMER KÁLMÁN

KÖNYVNYOMDÁJA

* * * SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCA II. SZÁM. * * *

Elkészít mindennemű könyvnyomdai munkákat u. m. :
 nagyobb műveket, füzeteket,
 rovatolásokat, * körleveleket, * árjegyzékeket,
 levélpapír és borítékokat cégyomással,
 meghívókat, névjegyeket, stb. a legizlésesebb kivitelben
 gyors és pontos szolgálat mellett jutányos áron.
 Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek.

Alapított 1808.

Templomfestő,
 Szobafestő,
 Címfestő,
 Mázoló.
 Aranyozó.

KALÓCZY GYULA

Basa-u. 4. sz. (Számmer-nyomdával szemben)

Megrendelések
 legjutányosabban
 fogadtatnak el.
 Pontos kiszolgálás.

Önborotválkozóknak!

A legjobb és leghíresebb önborotváló szer a

=SATON.=

Egyszeri bekenés után oly lágy lesz a szakál, hogy a legrosszabb borotva is veszélytelenül és tisztán veszi le!

Egy doboz ára:
200-szori használatra K. 1.20

Illatszerek, bajuszpedrök, bajuszkö-
 tők már 10 krajcártól kaphatók.

Mindennemű hajmunkák elfogadtatnak

HOLLÓSY FERENC fodrász
 üzletében, Kossuth-utca 9. szám.

Borsalínó olasz puha kalapok, valódi angol kemény kalapok
 egyedüli raktára.

KNAZOVITZKY BÉLA

Székesfejérvár.
 * * * * kalap-, cipő-, uri- és női divat raktára. * * * *

Feltűnést keltő könnyűségű saison újdonságok nyulszőr-, gyapjú-, szalma-,
 pálcza-, szövet-, vászon-, férfi-, fiú- és lány

kalapokban és sapkákban.

Színes francia batist ingek darabja 4 korona.

Különlegesség Tourista ingek, övek és mellényekben.

Rövid batist lábravalók.

Férfi és női fürdő costumök, köpenyek és sapkák.

Sport és torna cikkek, trikók, szweatterek és dressek.

Varrott talpu könnyű finom vászon cipők párja 2 korona.

Minden cikkben nagy választék!

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

HIRDETÉSEK

a „FEJÉRMEGYEI NAPLÓ“ részére
 jutányos áron felvételnek
 a kiadóhivatalban.

A magyar királyi államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSÉPLŐ-KÉSZLETEIT,
 14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre

„Millennium“

legújabb szerkezetű fűkaszaló-, marokrakó-
 és kévekövető aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resicai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű
 acélöntésű ekefővel ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Kizárólagos képviselő: **TIMAR EDE**, Kaposvár.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának loko-
 moatívai, mozdonyai és MILLÉNIUM-
 gépjárművei a parisi nemzetközi kiállítás-
 legmagyarabb kitüntetés, a GRAND PRIX-nyerték.